

SECTIE BELGIË-POLEN

Bezoek aan Polen van een delegatie van de sectie van de Belgische IPU-Groep
geleid door de h. Stefaan Vercamer, Voorzitter van de sectie
op uitnodiging van de h. Włodzimierz Karpiński, Voorzitter van de sectie Polen - België

Warschau,
17 - 19 januari 2010

Samenstelling van de delegatie

1. **Stefaan Vercamer**, Volksvertegenwoordiger, Voorzitter van de sectie
2. **David Lavaux**, Volksvertegenwoordiger, Ondervoorzitter van sectie
3. **Katrien Partyka**, Volksvertegenwoordigster, lid van de sectie
4. Brigitte Henau, Adjunct van het Diensthoofd van de Protocoldienst Senaat, Secretaris van de delegatie

Contacten

- **Włodzimierz Karpiński**, Voorzitter van de sectie IPU Polen-België
- **Jan Luykx**, Ambassadeur van België
- **Mikołaj Dowgielewicz**, Staatssecretaris voor Europese Zaken
- **Elżbieta Bieńkowska**, Minister voor de Regionale Ontwikkeling
- **Marek Ziółkowski**, Vice-Maarschalk van de Senaat
- **Andrzej Halicki**, Voorzitter van de Commissie van Buitenlandse zaken van de Sejm
- **Bronisław Komorowski**, Maarschalk van de Sejm
- **Stanisław Rakoczy**, Voorzitter van de Commissie van Europese zaken van de Sejm
- **Andrzej Czerwiński**, Voorzitter van de Subcommissie voor Energie van het Poolse parlement

Andere Poolse parlementsleden die de delegatie ontmoet heeft

- Alicja Olechowska
- Nelli Rokita-Arnold
- Beata Malecka-Libera
- Katareyna Matriskis-Lipiec
- mevr. Olegowska

VERSLAG

Algemeen verloopt het hele bezoek in een vriendschappelijke en open sfeer.

Heel wat onderwerpen zijn tijdens de gesprekken aan bod gekomen, met een bijzondere aandacht voor energie en Europese aangelegenheden.

Energiebevoorrading en CO2-uitstoot

De bevoorrading aan energie is één van Polens prioriteiten en grote zorgen. Het komt sterk aan bod tijdens diverse ontmoetingen, o.m. tijdens het gesprek met dhr Andrzej Czerwiński, Voorzitter van de Subcommissie voor Energie van het Poolse Parlement.

Kamerlid Partyka vraagt naar de toekomst van de Poolse energiebevoorrading en de Poolse afhankelijkheid van de Russische bevoorrading.

Polen bezit de grootste steenkoolreserves van Europa, maar hangt voor gas grotendeels af van Rusland.. Die afhankelijkheid baart Polen zorgen, omdat Rusland soms onvoorspelbaar overkomt voor landen die afhankelijk zijn van gasleveringen. (bijvoorbeeld jegens Oekraïne en Wit-Rusland). Polen bouwt nu een LPG-terminal dichtbij de Duitse grens.

Polen hamert op de nood aan Europese solidariteit inzake energiebevoorrading. Duitsland denkt soms zuiver bilateraal, en schendt de Europese solidariteit, door zijn nauwe samenwerking met Rusland op het vlak van energie (bouw van de Nordstream gaslijn tussen Rusland en Duitsland via de zee, rond Polen om). Het Duits-Russisch contract stipuleert trouwens dat Duitsland zijn overschotten van gasleveringen in geen geval mag doorverkopen aan Polen.

Polen werkt aan de implementering van de Europese doelstellingen: tot 2012 zal het zijn wetgeving aanpassen en tot 2030 een groots plan uitvoeren om energie uit hernieuwbare bronnen te genereren, de toevoer van energie veilig te stellen en een eenheidsmarkt inzake energie te bewerkstelligen.

De Poolse plannen ivm de energieproductie en het halen van de CO2_normen voor uitstoot:

- de klassieke elektriciteitscentrales CO2 efficiënter maken
- windmolenenergie
- productie van elektriciteit uit afval
- de bouw van twee kerncentrales tegen 2030.

De diversificatie inzake productietechnologie van elektriciteit is complex: momenteel produceert Polen slechts 1% “alternatieve” energie. Er wordt gewerkt aan het

kernprogramma, programma voor de diversificatie van de gastoevoer (bouw van een terminal bij Stettin, en opbouw van eigen buffervorraden). Er zijn programma's voor de opvang van mijnwerkers die hun job verliezen (10.000 maakten er gebruik van). De mijnen zullen nog 20 jaar openblijven.

De Poolse energiemarkt ligt volledig in handen van de producenten: de klant moet aanvaarden wat de maatschappij voorstelt. Een recente wet wil dat doorbreken. Hierdoor wordt nu al 20% van het energieaanbod verkocht zonder dat de monopolist weet wie de eindklant is. Polen hoopt dat dit een prijsdaling zal meebrengen.

Op vraag van Voorzitter Vercamer leggen de Poolse gesprekspartners hun inspanningen uit om het verbruik te verminderen.

- er komt een wet die aanmoedigt tot minder consumeren (bijvoorbeeld door betere isolatie bij de klant, energiecertificaten voor nieuwe huizen)
- streven naar minder elektriciteitsverlies tijdens transport,
- verhoogde doeltreffendheid bij de productie

De Belgische delegatieleden wijzen erop dat België zelf geen natuurlijke rijkdommen heeft. Hoewel ze zelf geen voorstander zijn van een absolute vrijheid op de energiemarkt, vinden ze wel dat de opgelegde regels correct moeten toegepast worden.

Kamerlid Lavaux legt de werking van de productie en verdeling van elektriciteit in België uit. De eigendomsstructuur van het distributienet wijzigde: de gemeentes-eigenaars zijn vervangen door intercommunales; de productie ligt niet meer volledig in handen van Electrabel. De hoop dat de vrijmaking van de markt de prijzen zou doen dalen, bleek ijdel. De gemeenten zijn wel een groot deel van hun inkomsten kwijt. Eigenlijk verliest iedereen aan de vrijmaking, behalve de grootaandeelhouders.

Voorzitter Vercamer beaamt dat in België de liberalisering mislukt is, omdat de markt niet transparant is, zodat de klant niet echt kan kiezen.

Dhr Czerwinski heeft hierin voor Polen wel goede hoop: er worden intelligente meters geïnstalleerd, die voor de klant de beste keuze maakt inzake aankoop van elektriciteit.

[Discussie over de voor- en nadelen van stemplicht vs. stemrecht.](#)

Polen heeft geen stemplicht, wat bij een geringe opkomst vragen doet rijzen over de legitimiteit van de verkozenen. De drie Belgische delegatieleden zijn voorstander van het behoud van stemplicht.

[Europees beleid en Pools Voorzitterschap van de Unie](#)

Tijdens de ontmoeting met Marek Ziółkowski, Vice-Maarschalk van de Senaat blijkt dat het Europees voorzitterschap Polen voor een probleem plaatst ivm zijn aankomende verkiezingen: ofwel moeten ze de datum vervroegen zodat de regering ten volle functioneert tegen het begin van het voorzitterschap; ofwel de verkiezingen verlaten en de zittende regering het voorzitterschap nog laten leiden (tot midden december 2011).

Minister voor Europese Aangelegenheden Dowliszewicz stelt veel hoop in het toepassen en versterken van het Verdrag van Lissabon; hij meent dat vooral inzake defensie, buitenlands beleid, etc het verschil tussen een intergouvernementele en communautaire aanpak groot is.

België en Polen hebben dezelfde visie over de economische doelstellingen 2020:

- heel concreet: zorgen dat de werkloosheid daalt
- strategisch: Europa moet strategisch concurrentieel blijven op wereldniveau..
- specifiek (en echt prioritair) voor Polen: realiseren van de niveaus van economische cohesie.

De eigen Poolse strategische doelstellingen voor het voorzitterschap zijn:

Economisch:

- versterken van het idee van een Europese binnenlandse markt
- veiligstellen van de energie: na de reflectieperiode op Europees niveau moet overgegaan worden tot het uitvoeren van de plannen en het investeren (volgens het nieuwe plan na de Europese Raad van maart 2010 en het realiseren van een echte goede interne Europese energiemarkt.

Politiek

- Het versterken van de PESD
- Verbeteren van de relaties met de buurlanden in het Oosten: Moldavië, Georgië, Oekraïne en zorgen voor een grotere markt en mobiliteit van mensen met die landen.

Polen wil heel specifiek het volgende realiseren als voorzitter:

- Het wegwerken van de kloof tussen Oost en West, en de perceptie dat West-Europa een technologische groeipool zou zijn; terwijl Oost-Europa een reservoir van arbeidskrachten en grondstoffen is.
- Twee basisregels ingang doen vinden in Europa:
 - de aanvaarding dat er verschillende ontwikkelingsbeleiden nodig zijn voor verschillende landen.
 - de zorg dat de minder ontwikkelde landen zich kunnen ontwikkelen.
- de eigen Poolse administratie "Europeaniseren "

In de gedachtewisseling met dhr Ziolkowski stipt deze nog als grootste uitdagingen van de Europese Unie aan:

- de vergrijzing, migratie, ...
- het buitenlands beleid
- de landbouw, met het behoud van de quota.

Kamerlid Lavaux onderstreept dat België ook voor het behoud van landbouwquota is, om te vermijden dat de grootindustrie alle gronden zou opkopen en een industriële landbouw zou organiseren

De structuurfondsen voor regionale ontwikkeling:

Minister voor Regionale ontwikkeling Mw Elżbieta Bieńkowska schetst dat Polen de massale steun via de Europese structuurfondsen (67 mld euro, het grootste bedrag van alle ontvangers) vooral besteedt aan structurele aanpassingen voor het behalen van de milieunormen en aan het ontwikkelen van de Poolse economie. Door de massale geldinjectie vanuit Europa lijdt Polen veel minder onder de economische crisis

Op vraag van Voorzitter Vercamer legt Minister Bieńkowska uit dat 24% van de bestedingen op regionaal niveau wordt beslist; en 76% door het nationale Ministerie (dat beslist autonoom inzake autosnelwegen, en laat andere instanties openbare aanbestedingen uitschrijven voor andere projecten)

Van de 67 mld euro Europese structuurfondsen gaat:

- 16 mld naar de verschillende regio's
- 27 mld naar de grootste Europese programma's (infrastructuur en milieu) en verder
- innovatie en steun aan ondernemingen met een groot innovatiepotentieel (ook buitenlandse bedrijven met fabrieken in Polen kunnen ervan genieten)
- menselijk kapitaal; met bijzondere programma's voor de armste regio's van Polen.
- bijzondere samenwerkingsprogramma's met Turkije, en met buurlanden Oekraïne, Wit-Rusland en Georgië; Polen wil o.m. Oekraïne op administratief vlak optillen naar het Europees niveau.

De sociale zekerheid

Tijdens een ontmoeting met de sectie Polen-België onder leiding van haar voorzitter Karpinsky, wordt vooral over de sociale zekerheid gediscussieerd.

Op vraag van Voorzitter Vercamer legt Mw Malecka (lid van de IPU-sectie en arts) uit hoe het Burgerplatform de **gezondheidszorgen** wil hervormen. Polen heeft een dubbel systeem: 90% publiek, 10% privé; Door het inefficiënt beheer van de openbare ziekenhuizen, klinkt de roep die om te vormen tot privé-maatschappijen. Dit mislukte in 2009 door het veto van de President.

Dit jaar wordt een nieuwe poging gedaan. Maar het ligt moeilijk bij de bevolking. Volgens Voorzitter Karpinsky is het einddoel niet het privatiseren van de gezondheidszorg; maar een efficiënt beheer garanderen. De Poolse Grondwet garandeert trouwens gratis gezondheidszorg aan de bevolking.

Een tiental jaar geleden heeft de regering Busek een drastische **pensioenhervorming** doorgevoerd. Zo hangt het pensioen nu af van het jaar na jaar bijeengespaard bedrag (terwijl de bevolking vond dat het voor iedereen hetzelfde moest zijn). In 2009 liet het Burgerplatform een wet stemmen dat de rechten op vervroegd pensioen sterk verminderde. Op vraag van Voorzitter Vercamer legt Mw Matriskis uit dat nu enkel nog groepen die ongezond werk verrichten, na 15 of 20 jaar werk met pensioen kunnen (vroeger was dit erg ruim verspreid). De meeste Polen beseffen wel dat het systeem onbetaalbaar werd. Voor geüniformeerde diensten (politie enz.) is pensionering na 15 jaar dienst wel behouden.

De uitbreiding van de Unie en de blik op het Oosten

Tijdens de ontmoeting met dhr Halicki, voorzitter van de Commissie voor Buitenlandse Zaken komt de plaats van Polen als link tussen West- en Oost-Europa aan bod. Dankzij het “partnership with the East” kon Polen zijn niveau verhogen inzake democratie, de vrije markt, de mensenrechten, vrijheid, economie... Nu kan Polen die verworvenheden exporteren naar andere Europese landen die dit niveau nog niet bereikten.

Kamerlid Lavaux stelt dat er stilaan een consensus is dat Europa niet eindeloos kan blijven uitbreiden, maar naar geprivilegieerde partnerschappen zal beginnen streven. Dhr Halicki ziet een probleem bij Turkije indien Europa echt een gemeenschap van mensen en waarden wil zijn, en niet louter een belangenvereniging. Bovendien zijn er de problemen met Cyprus en de Koerden. Anderzijds benadrukt hij de bijzondere band die Polen heeft met Turkije: in de loop van de 19e eeuw heeft het Turkse Parlement nooit de opsplitsing van Polen tussen Duitsland en Rusland aanvaard.

Dhr Halicki hoopt dat na de eerste instroom van Oost-Europese landen die nu voltooid is, er een tweede golf kan komen. Hij vindt het vreemd dat Kroatië niet kon toetreden, en Slovenië wel. Hij wil ook de deur openhouden voor Oekraïne en Georgië.

Hij meent dat deze landen door het zien van het goede voorbeeld en door allerhande samenwerkingsverbanden ook waarden zoals democratie, tolerantie enz. kunnen overnemen. Polen wil zijn expertise inzake zijn oosterburen graag ter beschikking stellen van Europa.

Dhr Halicki schetst ook hoe de houding van de Poolse bevolking jegens de USA aan het keren is. Traditioneel is ze zeer positief (omwille van Poolse hulp bij de Amerikaanse onafhankelijkheidsstrijd, de Poolse emigratie naar de USA tijdens de jaren 30, de symboolwaarde tijdens de Koude Oorlog...). De Amerikaanse beslissing om de visumplicht voor Polen te handhaven in 2009 is evenwel zeer slecht onthaald. Ook de inzet van Poolse troepen in Irak wordt niet meer heel positief beschouwd. De Poolse opinie heeft nu een pragmatische visie op de relaties met de USA.

Jegens België staat Polen nog steeds positief: België was kort na de Eerste Wereldoorlog een van de eerste landen om de Poolse onafhankelijkheid te erkennen; in de jaren 1980 lag de hoofdzetel van de vrije vakbond Solidariteit in Brussel.

De **voorbereiding van het Pools Voorzitterschap** en de verhouding tussen de verschillende machtniveaus hierbij komt vooral aan bod tijdens een ontmoeting met dhr Rakoczy, voorzitter van de Commissie voor de Europese Zaken van de Sjem.

Op vraag van Voorzitter Vercamer benadrukt dhr Rackoczy dat Polen intern werkt aan een echt gezamenlijk Pools standpunt over het Poolse voorzitterschap. Hoewel het Ministerie de krijtlijnen uitzet, heeft het Parlement een grote controlebevoegdheid over de regering. In de Sjem en de Senaat worden de prioriteiten binnen de Commissie voor de Europese zaken bepaald.

Momenteel gaat vooral aandacht naar volgende prioriteiten:

- een hechte, solidaire unie
- de werking van de Europese Commissie
- een budget voor een gemeenschappelijke landbouwpolitiek.

Verder wil Polen ook een Europa met twee snelheden vermijden, streven naar een eensgezind Europees standpunt over klimaatbeleid en energiebeleid, streven naar een consensus inzake buitenlandse betrekkingen en een gemeenschappelijke immigratiepolitiek.

Kamerlid Lavaux stelt dat het voor het Belgisch voorzitterschap een evidentie is dat het zich moet bekommeren om het effectief in werking treden van het Verdrag van Lissabon. Als dat goed lukt, kan België zich ook concentreren op het oplossen van de economische crisis. Verder zitten Polen en België op dezelfde lijn inzake het vermijden van een Europa met twee snelheden, het streven naar eensgezinde standpunten rond klimaat en energie, buitenlandse betrekkingen. Kamerlid Lavaux wijst erop dat migratie een zeer gevoelig thema is, met verschillende visies in verschillende landen.

De oude nauwe **culturele en intellectuele banden** tussen België en Polen worden onderstreept tijdens het onderhoud met dhr Komorowski, maarschalk van de Senaat (en verwant met Prinses Mathilde). Zo studeerden er al Poolse jongeren in Leuven en Luik voor de Eerste Wereldoorlog. Maarschalk Komorowski benadrukt ook dat de Polen reeds ten tijde van hun mislukte revolutie in 1830 een “Grondwet voor Europa” schreven, in de hoop dat Polen in een sterker Europa niet meer zou opgedeeld worden tussen de grootmachten.

Bij het afscheid nodigt Voorzitter Vercamer de Poolse sectie uit naar Brussel, wat hij in zijn dankbrief na de terugkeer herhaalt. Voorzitter Vercamer reageerde ook positief op het voorstel van dhr Karpinski om een paar concrete samenwerkingsprojecten tussen de parlementen te lanceren.